

Ápolás Betegellátás
Alapszak
PEDAGÓGIA I/4.

Deutsch Krisztina
szakoktató

A SZEMÉLYISÉG FEJLŐDÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK: ÖRÖKLŐDÉS, KÖRNYEZET, NEVELÉS

- Az ókortól a XIX. sz.-ig minden társadalomban, minden filozófus (Platón, Arisztotelész, Erasmus, Descartes, Kant) hiszi és hirdeti a nevelés fontosságát.

LOCK „*tabula rasa*” elmélete: az ember megszületésekor egy tiszta lap és a ráírtaktól - azaz a neveléstől függ, hogy mi lesz belőle.

- A XIX. sz. biológiai kutatásai „az öröklés tanulmányozása” megrengetik az eddigi nevelési elméleteket és azt mondják, hogy **jellemünk az öröklés által meghatározott**, és alig változik az életünk során.

Az idők során az öröklés és a környezet viszonyáról különböző felfogások, irányzatok születtek. A XX. sz.-i elméletek:

- **Biológiai determinizmus:** az öröklés szerepe a meghatározó. Az erények és a bűnök velünk születnek.
- **Szociális determinizmus:** minden a környezeti tényezőktől, a neveléstől függ. WATSON: „Adjatok nekem egy csecsemőt, és csak tőlem függ, hogy bűnöző vagy államférfi lesz belőle.”
- **WILLIAM STERN konvergencia elmélete:** a két tényező összeadva alakítja a gyermek személyiségét.

A SZEMÉLYISÉG FEJLŐDÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

A mai tudományos elmélet szerint:

SZEMÉLYISÉG: öröklött tényezők X környezet (ALLPORT)

Ugyanis az öröklött és környezeti hatások nem összeadódnak,
hanem megsokszorozódott kombinációkat hoznak létre.

Mindkettőnek fontos, szinte egyenrangú a szerepe.

Velünk születnek: genetikus tulajdonságok, magzatot ért károsító
hatások.

ADOTTSÁGOK: velünk született potenciális lehetőségek =>
tanulás és gyakorlás során

KÉPESSÉGEK => különböző halmozott képességek - **TEHETSÉG**

ALAPVETŐ FOGALMAK

- **TANULÁS:** a tanuló olyan aktív és produktív tevékenysége, amely az elméleti és gyakorlati ismeretek, készségek, jártasságok, képességek kialakítása révén, az érzelmi és akarati tulajdonságok fejlesztése során illetve a magatartás alakítása révén járul hozzá a személyiség fejlődéséhez.
- **TANÍTÁS:** a tanulásszervezés folyamata, a tanulás céltudatos irányítása (direkt és indirekt módszerekkel).
- **OKTATÁS:** a nevelésnek az a része, amely főként az ismeretek elsajátítása, a műveltség megszerzése, az intellektuális képességek alakítása kapcsán járul hozzá a személyiség fejlesztéséhez.
- **KÉPZÉS:** az oktatás folytatása, általában speciális céllal és tartalommal.
- **KÉSZSÉG:** tudatos tevékenységek automatizálása (szorzótábla - elemi készség, helyesírás - komplex készség).
- **JÁRTASSÁG:** ismereteink alkotó felhasználása feladatok, problémák által. Nem automatikus tevékenység, működéséhez tudati kontroll szükséges (pl. injekció beadása).
- **KÉPESSÉG:** a pszichikum olyan fejlettségi szintje, amelyben az egyén ismeretei, készségei, jártasságai, a problémamegoldásban való gyakorlottsága integráltan jelentkeznek.